

ורד נחמני מנהלת שיח בציור אהובה הנמצא במרחקים במסורת של חליפת מכתבים. מסורת זו מוכרת היטב בתרבות המערבית וזוכה להערכה רבה, אם נשפוט על פי מספר המוזיאונים המציגים את מכתביהם של אישים מפורסמים, החל ממכתביהם של גדולי ההוגים, המשוררים והסופרים, דרך מדינאים, וכלה בחליפות מכתבים בין אהובים. ז'אנר ההתכתבות תופס מקום נרחב בספרות, לא רק זה המבוסס על מכתבי אמת, אלא גם זה שהוא פרי הדמיון. החדירה האינטימית לנפשו של הכותב והכרת דמותו ומניעיו מתמקדות במכתב ובחשיפה האישית המתלווה לקריאה בו. רבים רואים במכתב האישי צוהר לנפשו של הכותב וסיכויו להבנת מערכת יחסים מורכבת בין הכותב למכותב.

בעידן שבו ההתכתבות האישית כמעט נעלמה, והתקשורת היא רוב רובה אלקטרונית, מתגנב החשד לחיפוש נוסטלגי של האמנית. השיח, ולו גם הדמיוני, שהיא מבקשת לקיים עם דיסציפלינה ומסורת של התכתבות, מעלה תחושה של געגוע לעולם רחוק ונעלם המחפש אחר סוג של אינטימיות דרך כתב היד האישי והמבע האנושי שאינו קיים עוד. אל תיבת הדואר של כולנו מגיעים מאות מכתבים סתמיים עם חומר פרסומי, חשבונות לתשלום או מידע על התנועות הכספיות בחשבון הבנק האישי – הכל מנוכר וחסר פנים. לאן נעלמה הפנייה האישית בכתב היד? היכן האינטימיות שהתקיימה במשך מאות שנים דרך כתב יד עגלגל? היכן ההגיגים? לאן נעלם כל זה?

ורד נחמני מעלה אותם באוב בציוריה. היא מחליפה את שולחן הכתיבה בכך הציירים. האינטימיות נמצאת בבחירת נושאי הציור, בצבעונית ובדרך הנחתו של הצבע על הבד, חומרי ונושם: בנאליה אביבית בחצר האחורית של בית האמנית: פריחה אדומה חושנית ויצרית של עץ: נוף של צבר ארצישראלי, שקוציו קוראים תיגר כלפי שמיים בכחול אפרפר: מכונית צעצוע אדומה שננטשה באותה החצר על ידי ילד שאך לפני כמה דקות שיחק בה: צללים ארוכים של אחר-צהריים מוקדם מאפילים על האור המקומי המסמא את העין. בכל המראות האלה קיימת האינטימיות שבסיפור, הגעגוע האישי ביותר: "הסדרה נרקמה במחשבותיי וברגשותיי כתוצאה מקשר אהבה לאדם זר", מספרת ורד נחמני.

"בשיחות רבות בינינו עלתה השאלה מה בעצם קושר אותי לישראל, מדוע אני מחויבת למקום הזה? מה בעצם מחבר אותי בנימי נפשי אל המקום? המילים לא הצליחו לתאר את המורכבות של היותי כאן. הציורים מנסים לחבר יופי וטירוף, לשרטט מפה, מנעד צללים, תמונת דם, שיקוף עצבי. תחילתו של המסע הינה בעץ האדום שנגלה לעיניי לפני כשנה, מחזה מדהים ביופיו שנטע בי צורך עמוק לציירו."

ואכן, התשובות כולן נמצאות לא על דפי נייר מכתבים, אלא על בדי ציור המלאים בתשובות של כתמי צבע עסיסיים. בציוריה של ורד נחמני מתגלה מידע ויזואלי נוסף – בדיוק בצדו העליון של כל ציור 'מודבק' בול. וליתר דיוק, מצויר בול דואר. וכאן מתגלה דו-שיח נוסף בשפת הציור בין שתי מסורות ויזואליות, זו של מעצבי הבולים מול זו של הציור המסורתי. המתח הנבנה בין שתי הדיסציפלינות הללו מטעין את הציורים של נחמני בדיוק תרבותי נוסף המנסה למקם את עצמו בין שתי תרבויות ויזואליות. הדיוק קשור בעיסוק ובתחביב של איסוף בולים, המתמקד בנושאים שונים או בציירים כרונולוגיים מסוימים. נחמני, במהלך מחוכם, הופכת את הציורים למכתבים לגיטימיים כביכול, וגם נותנת גושפנקא למסורת הציור של בולים. המידע החזותי המצוי בבולים אף משמש כמערכת קואורדינטות למימוש הישראליות של האמנית: הכיתוב מאותיות מודגשות וברורות "ישראל". מספק את המידע הברור לשאלה "מאין אני?", ואילו התשובה לשאלה "למה?" מצויה בבחירת הבולים: השאיפה לשלום (יונה לבנה ובמקורה ענף עץ זית), פטרייה, פרח, יעל, ציפור תב – כל אלה יחד מהווים את תמצית ישראליותה של ורד. תערוכתה של ורד נחמני מורכבת ומרובדת ונטענת ממסורות שונות באמצעות דיאלוג מרתק בין מספר תרבויות ודיסציפלינות. שיח זה – המתנהל בשפת הציור עם מסורות של חליפת מכתבים, אספנות בולים, ושפת האור והגרפיקה של עיצוב בולים – מבטא את החיפוש אחר שפה חדשה של הציור המסורתי והמשובח. אך בל נשכח או נתעלם חלילה מן הפן האישי והאוטוביוגרפי המצוי בציורים עצמם: סיפור על פרידה מאהוב על רקע של מרחקים גיאוגרפים, תרבותיים ופיסיים – סיפור אינטימי של אהבה וגעגוע.